

КРІВAVІ СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В КЛІВЛЕНДІ

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Принаймні 40 осіб ранили, а 15 арештовано під час завзятих бійок між юнітами і поліцією та страйководами кодо фабрики «Рінобік-МекКіні, підприємства „Рінобік Стіл Корпорейшен“. Бійка почалася вночі з неділі на понеділок і тривала до пізної в понеділок.

Заворушення почалися з того, що автомобіль 30 страйководами наїхав на 45-літнього страйкара Джана Оречного й переїхав його на смерть. Це спровокувало страйкові пікети до гострих виступів проти страйколомів. Страйколомів потім не раз вишлювали з фабрики гурмою й нападвали на пікети. Страйколомів теж розбили головну квартиру юнітів.

ЩЕ ОДНА СУДОВА ЗАБОРОНА ПРОТИ СТРАЙКАРІВ

ЛОС АНДЖЕЛЕС. — Емет Вилсон, суддя стейт-суду, признав пікетування незаконним лише тоді, як цим робітники хочуть добитися „законних домагань“.

На його думку, робітникам не вільно вживати пікетування, щоб добитися наприклад лише юнітизації фабрики.

ЗНОВ ЗАКРИЛИ ФАБРИКУ ЧЕРЕЗ СТРАЙК.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. — Президент підприємства „Пенстейт Сигар Компані“ каже, що через страйк робітників, що почався три тижні тому, йому прийшлося звільнити підприємство. Коли трохи стали вивозити машини з фабрики, котра наймала колись 200 робітників, страйкарки полягали на землі перед брамою, щоб не пустити „троків“.

Юнія каже, що страйк викликано на те, щоб підвищити заплату з 8 на 9 доларів тижнево.

БОРІТЬСЯ МІЖ ЮНІЯМИ.

НЬО ЙОРК. — В голосуванні корабельних робітників над тим, до якої юнії їм належати, переважна більшість заявляється за юнію, звязану з Комітетом Промислової Організації.

КОНГРЕСМЕН НАЗИВАЄ РОБІТНИЧУ РАДУ „ЧЕРВОНИМ“ ЗАГОВОРОМ.

ВАШІНГТОН. — Конгресмен Ренкін з Місісіпі виступав у конгресі з гострою промовою проти Краєвої Ради Робітничих Відносин. Казав, що Рада це „червоний заговор“ знищити промисли в полудневих стейтах.

ВИКІНЧУЮТЬ НОВИЙ СУДОВИЙ ПРОЕКТ.

ВАШІНГТОН. — Щоб довести чим скорше до закінчення конгресової сесії, судейський комітет сенату співісниться з викінченням нового проекту реформи судів.

Проект має бути готовий цими днями. Сенат почав роботу над законопроектом про години праці й заплату.

ЗЕМЛЕТРУС У МЕКСИКУ.

МЕКСИКО. — У неділю вночі навістив стейти Веракруз і Пуебля сильний землетрус. Досі наслідки вістки про смерть 30 осіб під руїнами повалених землетрусом домів.

ДИТИНА БЕЗ ОПІКИ РОДИЧІВ У 6,000-МИЛЕВУ ДОРОГУ.

НЬО ЙОРК. — Судя приїхав з Європи на кораблі „Квін Мейрі“ п'ятилітній хлопчина, Джек Волтер Адак. Він виїхав самий, без опіки старших з Ліверпулю в дорогу до Санта Павля, в Каліфорнії, 6,000 миль від Ліверпулю.

З Нью Йорку виїхав він літаком до Лос Анджелеса.

УРЯД КУПУЄ ЛІТАЮЧІ ТВЕРДИНИ

ВАШІНГТОН. — Военний департамент замовив від Бовнінг Ерк্রেфт Компані в Сетлі 10 чотири-моторових „літаючих твердинь“. Їх будова буде коштувати коло 4 мільйони доларів.

САМОГУБСТВО, ЧИ ЗЛОЧИН?

МАВНТ ВЕРНОН (Нью Йорк). — У північній домі Антонія Тучія, місцевого кравця, знайдено тіло його 12-літнього хлопця, що звисало з балки. Довкола ший хлопчини був обкручений свєтер, і цей свєтер був причеплений до балки.

Поліція припускає самогубство, але батько дитину цьому не вірить.

КОНГРЕСМЕН ЗА РОЗСЛІДИ НЕ-АМЕРИКАНСЬКІ АКТІ.

ВАШІНГТОН. — Конгресмен Дикстейн виступив у палаті послів з промовою за резолюцію Дайеса, котра має на цілі розвести слідство над різними „не-американськими пропагандами заграничних агентів“ в Америці.

Він нападав у промові на нацистські табори в стейті Нью Джерзі та критикував сенатора того стейту, Гоффмана, за те, що, мовляв, він нічого проти них не робить.

ЧЕСЬКІ ЛЕТУНИ ПРИНЕВО- ДИЛИ НІМЕЦЬКИЙ БАЛЬОН ПРИЧАЛИТИ.

Німецьке інформаційне бюро повідомляє, що німецькі бальони, які брали участь у змаганнях Гордон-Бенета, були причалити в Чехословаччині, бо їх приневодили до цього чеські летуни. Під ту пору, коли літак „Хеміт“ опинився коло Праги, чеський летун погрожував скорострілом і револьвером і приневодив німецький літак перервати лет. Після причалення він сказав німецькому летунові, що дістав приказ перешкодити німецьким бальонам і не дозволити їм докінчити лет. Нестаток чеських летунів і чеської влади викликав у цілій Німеччині величезне огорчення і негодуння.

ПРИСУД СМЕРТИ НА ЗЛОДІЯ.

Перед апеляційним судом у Познані відбувся процес проти шевця з Острова Яна Ткача, провідника злодійської банди, яка викликала багато вломів, крадіжів і нападів. М.ін. у грудні м. р. Ткач убив вистрілом із револьверу під час нападу безробітного Новичького. Апеляційний суд затвердив присуд окружного суду в Острові і засудив злодія на кару смерті, а його співзасудника на 15 літ в'язниці.

ДУШЕВНА ВТОМА.

Втома при умовній праці являється для фізіологів повну таємницю. Найточніші міри переміни матерії при напруженій умовній праці довели до вислідку, що ця праця мусілаб найменше втомоювати. Щоб вирівняти енергію, зужиту по одній годині напруженого думання, вистане нпр. один лісковий горіх або маленький кусничок банана. Домашня господиня зуживає стількиж калорій, що вчений за годину, за три хвилини прятання або миття посуду. Отже біохемія усе ще не рішила, чому мізкова матерія так легко втомолюється. При тих досвідах показалося, що загально поширений погляд, буцімто багата фосфором пожива, нпр. риби, мізкові котлети і т. п., особливо корисна для умовних робітників, зовсім неоправданий.

ФІЛЬМОВА ПРОДУКЦІЯ НЕ ПІДЕ.

Як подають „Ізвестія“ з 21. м. м., советське кіно переживає кризу. На 60 проєктованих фільмів виконали лише 17. Роксія виконала плян фільмової продукції лиш на 13 проц. Україна — на 9. Головною причиною такого стану є хаос у продукції: на домагання цензури приходиться раз-у-раз перероблювати сценарі.

ГРІМ УБИВ ЦІЛУ РОДИНУ.

Над дрогобицьким повітом перетягнула велика буря з грозами. Один грім ударив у хату Миколи Круця в Добрівлянах. Наслідки були трагічні. Грім убив господаря, його жінку, 5-літню донечку і 3-літнього сина. Крім того грім ударив у хату Михайла Вишняка і спалив цілу загороду.

КАРА СМЕРТИ ЗА ВБИВ- СТВО КЕНДЗЬОРИ.

В Берестю відбулася судова розправа проти 18-літнього Вельвеля Щербовського за вбивство ножом поліцейя Стефана Кендзьори, що скоював крадіжку з нелегального замісу. Цей випадок викликав відомий жидівський погром у місті Вельвеля Щербовського засуджено на кару смерті, позбавлення громадянських прав і на заплату 1 зл. для цивільної позовниці. Оборона засудженого заповіла апеляцію.

НЕНАЧЕ В КАЗІ.

Одної ночі поліцейя знайшов у ярі під мостом сліду слуху гарну дівчину. Без надуми забрав її „сторож безпеченства“ на поліцейну станицю як звичайну вулицяницю. Показалося, що дівчина приїхала з Гвельфу у надії знайти в Торонті працю. По смерті своєї бабки осталася вона круглою сиротою, праці не могла знайти і тому опинилася без цента при душі. Тому мусіла виспатися хочби в ярі під мостом. Почувши історію 20-літньої сироти, поліцейя стали з нею співчувати, а суддя на розправі віднісся до неї по батьківськи. Її не карали за вольокство, а віддали під опіку Армії Спасення. Ця інституція обіцяла нею заохуватися.

Але на тім не кінець. Історія дівчини знайшлася на сторінках газет, а внаслідок того зі всіх сторін полили листи, у яких багаті родини офірували дівчині свій дім і батьківську опіку. Дівчина йде до одної заможної родини, котра вишле її докінчити торговельний курс, а згодом дістане готове заянтя. Цястія в нещастю — неначе в казці...

КОЛИ ДЛЯ БОЖЕВІЛЬНИХ НЕМА МІСЦЯ В КУЛЬПАР- КОВІ.

Божевільний жид Кісіль Меркач напав на мешканця Д. Золочеві і сильно побирав та покусав його жінку і 6 дітей. Хоч Меркач відомий як небезпечний фуріят, який іще давніше відкусив жінці ніс і теї лице, його відпустили з кульпарківського заведення на волю, бо не було кому за нього платити.

РОБІТНИЧИЙ РАЙ.

Советська преса подає, що трести лучби та підпалювання міст на Далекім Сході не планують робітникам платити; трест лунби винен робітникам 145,000 рублів. За те на Далекім Сході арештували директорів тресту, Сельцова і Бріл'гін, яким закидали „троцькізм“.

ПО 54 РОКАХ ВИЙШОВ З ВІЗНИЦІ.

Недавно вернувся до Мілана по 54 роках прожиття у в'язниці 79-літній Антоніо Буратті, якого засудили були в 1883 р. на досмертну в'язницю за вбивство з заздрости. Перших 10 літ був Буратті скочаний за ногу зі своїм співв'язнем. За добру поведінку щодня по 54 роках старого в'язня, який майже дві третини життя перебував у в'язниці, з ласки звільнили.

ЛЮДИ, ЩО НЕ ХОТЯТЬ СТРИГТИСЯ — ЦЕ ТРОЦЬ- КІСТИ.

В одній советській фабриці у Керчі (Крим) арештували заступника директора, Прохорова, під закидом „троцькізму“. Прохоров наказав обстригти робітників фабрики, які мешкали в бараках, і заявив, що робітники, які не хочуть обстригти собі волосся, будуть трактовані як „троцькісти“, що саботують накази влади і що за те підуть під суд. Секретар партійного комітету фабрики станув по стороні робітників і звернувся в цій справі до районного секретаря в Сталінську, Койдяєва. Секретар Койдяєв покликався на 130. статтю конституції про дисципліну в фабриках і обов'язок послуху супроти директора фабрики. Застрешені робітники обстригли собі голови, щоб їх не вважали „троцькістами“. Та деякі робітники всеж не остриглись, наражаючись на репресії; саме забрали їм ліжка. Робітники почали доноси на Прохорова і його арештували як „троцькіста“, який переслідує робітників, наказуючи їм стригти голови.

СУЧАСНІ КОРАБЛІ.

Велику настану кораблів заступили тепер „теплоплавни“, на яких працюють зрвичайно діслєві мотори з нафтовим або мазутовим погонном. Питання „солодкої“ води ще до недавня було на пароплавах доволі важке і пароплави мусіли набирати великий запас питної води. Тепер почали перороблювати морську воду на солодку, що робиться або деістляцією або при допомозі електродіалізи. Одержана вода така чиста, що вживають її і до пиття і до кітлів з високим тиском, що вимагають особливо чистої води.

ГОРИТЬ ТОРФОВИЩЕ.

В Держові, пов. Жидачів, вибухла на 5-морговім просторі пожежа сіножати. На терені з торфовим підкладом. Щоб пожежа не поширилася, цілий простір оборали, бо була небезпека, що пожежа перекинеться на сусідні сіножати й на ліс. Слідство виявило, що пожежа вибухла через підпал 9 копичів сіна, які були власністю Дмитра Бойка з Тесарова. Сіножати є власністю д-ра Вільгельма Кшиштона з Держова. Пожежу дуже важко вгасити тому, що горить торфовище. Поліція шукає Петра Беняка з Тейсарова, якого підозрюють у підпалі.

КІННА ПОЛІЦІЯ У СТОК- ГОЛЬМІ.

Від першої подовини червня появилися на вулицях Стокгольму кінні поліцейя, бо команда поліції у Стокгольмі створила окремі відділи кінної поліції. До цього відділу приймають шведів, які мають найменше 190 см. висоти. Крім цього всі поліцейя вершники є вільного стану і мусять мати гімназійну освіту. Не зважаючи на ці дуже гострі умови, команди вєстакі вдалося скомп'юувати 45 - особовий відділ. Поява поліційних вершників у перегарних одностроях викликала в Стокгольмі величезне захоплення.

ТАРНІ ЖНИВА В СОВЕТАХ, АЛЕ...

МОСКВА. — Советська преса рознісується, що цього року по всій Україні, а навіть у глибині Росії вродилося прекрасне збіжжя. Один акер видає 30 до 50 бушлів пшениці. Але рівночасно з тим ті часописи нарікають, що люди не поспішають з збором, отже фактично збір цього року готов виїсти значно гірше ніж минулого. В самій дніпропетровській окрузі збір залишився на 24 мільйони бушлів позаду. Збіжжя, яке вже зжате і змолочене, лежить на полі і псується. Люди не хочуть його забирати. А в азовській окрузі в той спосіб нищаться 30 мільйонів бушлів. Советські часописи налякають, що причиною цього є машини, яких тільки половина надається до вжитку, а також податки. Велику частину з збіжжя забирає собі держава, яка платить за те тільки маленьку частину дійсної вартости. Далі йдуть податки, а ще далі заплати за вжиття тракторів, ріжні данини і т. п. „Правда“, дошукуючись причин, навіть говорить, що „люди не хочуть уживати при звозі коней, бо в добі механізації вважають їх немодними“.

РАДІО-САБОТАЖ В УКРАЇНІ.

МОСКВА. — Спеціальний кореспондент „Правди“ повідомляє з Києва, що у всеукраїнському радіо-комітеті та льокальних радіо-комітетах в Україні загніздилися численні „вороги народу“. В серпні минулого року, безпосередньо після присуду Каменєва, Зіновієва і товаришів, київська радіостанція надала жалібний марш. Подібно зробила харківська радіостанція після присуду Пятакова й товаришів. Київська радіостанція, висилаючи промову прокуратора Вишинського в процесі Пятакова, опустила уступи, що в них була мова про звязки троцькістів з Гестапо. Крім цього співак Коваленко дозволив собі на брехливий випад на адресу червоної армії. Ця радіостанція, проголошуючи присуд на Тухачевського й 7 генералів, перервала висилку, начебто з технічних причин.

ЗА ШО ДЯКУЮТЬ У СОВЕТАХ.

БУКАРЕШТ. — Офінор доносить, що в київському большевицькому часописі „Большевик“ поміщений лист якогось Копанійця, котрого жінка повила трійнята і з цієї причини советський уряд великодушню уділив йому окреме помешкання в міській будинку. Але те помешкання мало тільки одну кімнату. Та видно в Соведах і одна кімната є великим люксусом, бо розчулений батько написав таку прилюдну подяку: „Ми висловлюємо безмежну вдячність партії Леніна і Сталіна за її турботи про дітей нашої щасливої країни. Лише в нашій країні Советів держава допомагає робітникам і за це ми маємо бути їй вічно вдячні“.

ВИБУХ КИТАЙСЬКО-ЯПОНСЬКОЇ ВІНИ ТАКИ НЕМИНУЧИЙ.

ТОКІО. — Японський міністер закордонних справ, Гірата, заявив у парламенті, що війна між Китаєм і Японією таки не дасться оминути. В останніх днях китайці поповнили ще один провокаційний учинок супроти японців: вони, удаючи миролюбно настроєних, впустили три четвертини місцевої японської залоги, призначеної для японської амбасаді, до середини міста Піінінгу, а потім ненавдво напали на них і вимордували їх. З цього приводу японський імператор зарядив з генералами і міністрами военну нараду.

РЕЛІГІЙНИЙ КОНФЛІКТ У ЮГОСЛАВІ НЕ ВТИХАЄ.

БІЛГОРОД. — Сербські маси ще далі не втихомирені з приводу заключеного конкордату між югославським урядом і Ватиканом. Православний сербський синод виклав усіх міністрів і послів, які брали участь у голосуванні, й не дозволив їм узяти участі в похороні православного патріярха Варнави, що рівночасно з тією подією помер. Православна церква думала, що тим натиском змусить стати по її боці регента, принца Павла. Але принц Павло не одобрив цього викляття й зробив православної церкви афронт, виїжджаючи на час похорону патріярха зовсім з Білгороду.

ЮВІЛЕЙ НІГЕРСЬКОЇ РЕПУБЛІКИ „ЛІБЕРІ“.

МОНРОВІЯ (Ліберія). — Нігерська республіка Ліберія, яка лежить на побережжі Африки і яка повстала завдяки філіантропійним американцям, що хотіли оснувати для увільнених негрів їх власну державу, обходила 90-літній ювілей свого існування. По вулицях чорні справляли паради. Ювілейний настрій був захмарений лиш тим, що деякі ліберійські провідники побоюються, що Ліберію може поєстигнути та сама доля, що Етіопію, тільки що підбиття можуть довершити німці. Вони там чимраз більше поширюють свої інтереси і колись можуть сказати, що для охорони тих інтересів потрібно їм усадовити їх армію. Також Польща старається там конкурувати з німцями й усадовляється там економічно.

"СВОБОДА" (LIBERTY).

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ІСТОРИЧНИМИ ЗРАЗКАМИ

Світова преса не звернула особлившої уваги на намірений замах проти польського полковника Коца. Подала лише вістку, й то дуже коротку, так, начеб він не представляв більшого значіння, хоча, якби така подія скоїлася в Німеччині, Франції або Англії, її коментовано б на всі способи як справу великого політичного значіння. Є в цьому теж почуття, що Польща це не Франція й не Англія, дарма, що жаба роздувається до величини вола. Є в цьому й почуття знехвалення цими замахами й протизамахами, яких так повно в новій польській державі. Є теж може накінець і підозріння, що нема в цьому замаху на полковника Коца нічого надзвичайного: цеж саме така подія, якої можна було від Польщі сподіватися.

З фактів події видно, що хтось ішов зо страшною бомбою до дому полковника Коца, одного з провідників урядового блоку, і що ця бомба передчасно вибухла. Бомба розірвала замаховця так, що його особи пізнати не можна. Треба отже догадуватися, хто це він такий був, кого представляв, що штовхнуло його на це діло. Не легка це справа сказати в Польщі, хто доконав замаху, бо так багато там є партій, течій, груп, котрих представники почувають не раз бажання схопити бомбу та шпунути нею в представника уряду. Є там ще й різні національні меншини, доведені гнетом польського уряду до одчаю. Вони вже не раз те робили.

Однак цим разом польський уряд щось не дуже то схиляється до думки, що бомба виїшла з якоїсь національної меншини. Польська поліція каже, що замах був добре обдуманий щодо часу, бо бомба вибухла тоді, як Коц мав їхати на якусь конференцію. З цього роблять висновок, що замаховці мали приятелів серед високих урядовців, які тільки одні могли знати про намірений виїзд Коца. З того польська поліція й преса робить дальший висновок, що до замаху причетні самі таки поляки. Показують тепер пальцем на крайню фашистську групу, що докраю невдоволена з нібито уміреною політикою уряду супроти національних меншин, головню жидів.

Це обвинувачення показує, де уряд буде шукати винуватих. Чи там саме винуваті знаходяться, це інше питання. Ці обвинувачення показують, що уряд хоче використати замах для порохуноків з польською опозицією. Значить, Польща стоїть теж перед якоюсь "чисткою", що її спорадично переводять усякі диктаторські уряди. "Чистку", як звичайно, переводиться в імя внутрішнього закріплення, та, як звичайно, така чистка ніякого внутрішнього закріплення не приносить, а лише ще дальше поглиблення існуючих уже суспільних прірв.

Не принесє вона й зверхнього скріплення держави, а лише її дальше ослаблення. До чого це все доведе, історія виразно показує. Від неї могли би поляки дечого навчитися, але вони видно воліють їти слідами історії, хочби це мало коштувати їх життя держави. Можливо, що при їх вдачі ніщо інше не є можливе.

СОВЕТСЬКІ КРІПАКИ І ЇХ КАТИ

Довго, довго тривало воно, поки культурний світ, задрманований іще з часів царя Петра фразами про непереможного "московського велета" та блеском усього роду "царів-освободителів", починаючи від тогож таки катюги Петра, а кінчаючи на прекрасномудушнім, "добрім" Миколі ІІ, очунав настільки, що не тільки в московських царях добавив нарешті найстрашніших азійців, які коли знушались над Європою, але і прозрів урешті і щодо червоних царів з династії Маркса. Бо в цім останнім випадку справа була трохи складніша. Тому, що марксистські царі з Леніном і Сталіном наперед мали собі в доповнення необчислими впливи того теж майже непереможного дурману, що то ним упродовж останнього століття намагався отруйувати всю культуру Європу — соціалізм, викинувши як могутній і диявольсько-штудерний гачок на задрманену увесвітню рибу чудесний клич: "Пролетарі всіх країн, єднайтеся!" І підготовлювали в Європі ґрунт тому епохальному московсько-соціалістичному і марксистсько-царському маневрові цонайкращі московські пророки нового майбутнього людства у стилі таких істинно московських спасителів, як славетні панове Достоевський і граф Лев Толстой, Максим Горький і зворушливо віруючий Дмитро Мережковский, з яких кожний на свій лад зумів переконати Європу, що одним спадкоємцем Христових заповітів став для культурного світу єдино і виключно московський народ, і що глагол охочого спасення проголосить усьому світові — як це пророчив у Москві 1881 р. Достоевський — єдино і виключно свята Росія. А що всі ті московські графи, пророки, босяки й теософи являлися культурному світові заздалегідь як прообрази людської геніальності і незрівняні проповідники нового християнства — Альоша Карамазов, ах, що за святеці! Або той старець Зосима, або граф Мишкін! — то й обіцтований ними людству новий громадський лад у світі захоплював бідну Європу неабияк, і гнав цілі шари всесвітньої риби на диявольський гачок мо-

сковсько-марксистського соціалізму з його прекрасним

— Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Так довго, аж поки врешті єдино-спасенний марксизм не воплотився завдяки Леніну і Сталіну у державну систему на просторах великанської трупарні СРСР. І не показав усьому культурному світові, що покинув одиним досягненням соціалістичних спасителів у Москві — це більш ніж 15 мільйонів трупів заголодженого населення України, і піраміди трупів вимордуваних советських кріпаків, і пів вимордуваної досі Іспанії! І отак шойно, тепер європейський ідеаліст, ще так дуже недавно захоплений уцерьт істинним Христом з Ясної Поляни, і чудесними злочинами пана Горького, і кличем до пролетаріатів усіх країн, пізнає суть пекельної комедії, грані ніни червоними царями в Москві і в загрозованих ними країнах. І знає нині європейський інтелегент, що та марксистська Москва сьогодні — це найстрашніше з усього, чого могло культурне людство дідатися за два тисячеліття свого до-теперішнього існування.

Отак ще одним зразком того прозріння Європи щодо червоної Москви хай нам буде нині невеличка статейка про нове кріпачтво в Росії, яку під таким наголовком приніс відомий відецький журнал "Нойнгайтс-Вельт-Блат" з дня 11. VII. ц. р., якої автор лише дослівно так:

"Слово кріпачтво розбуджує в нас дуже прикрі почуття. Воно нагадує нам часи, коли то селянин був власністю поміщика, до якого належала вся земля і який робучу силу селянина, використовував майже всеціло для себе. І тому можна нам було донедавна бути гордим з того, що часи кріпачтва належали в Європі до давно і безумовно минулого. І що ніде досі в новітній Європі слідів кріпачтва не залишилося. Але дивиться, саме сьогодні на вершинах культури XX. в., часи кріпачтва — через марксистську систему вицислювання народів — в СССР вертаються, і то кріпачтва далеко страшнішого, ніж коли і денебуду у давню прогомонілі минувшині!

Вони забирали в селян під усякими можливими притоками, частіше однак в загалі без ніяких оправдань, — найпотрібніші речі і продавали їх, нехтуючи притім усяку правну форму прилюдного продажу, і ховаючи все вартісні речі без винятку для себе. Особливо Карпос дивився водно на те, щоб по змозі збагатитися, і у змаганню до тієї мети його не відстрашувало ніщо. Коли ось

Селянин у Совегах ось не має сьогодні ніякої землі; вся земля належить виключно до держави. І таксамо нема в советському селянині ніякої змоги користуватися добутком своєї праці. Він працює тільки й виключно для держави, а вона вже дає про те гаразд, щоб плоди його роботи забрати йому вилістю. Бо той советський селянин мусить складати державі такі страшні данини, що йому не лишається майже нічого навіть на життя. А щоб так воно було в Совегах скрізь і точно по волі советських диктаторів, про те вже дають ґрунтовно всякого роду поспіаки большевицької влади. Самеж недавно ось дала нам одна судова розправа в Одесі нагоду пізнати декілька аскравих зразків такого урядування большевицьких наставників.

Обвинуваченими тут були деякі люди, яким закидали, що вони не є справді вірними Сталінові. І отак на основі урядових звітів з тієї розправи, помічених недавно в советській пресі, можна нам подати до відома нашим читачам таке:

Як перша згадувала селянка Харченко. В її домі урядова під проводом обвинуваченого Бугача відділ "фінансових ударників", яких робота полягала в тім, що вони переслухували одного селянина за другим, причім трохи не всі з них були катовані день і ніч (підкреслення німецького оригіналу. — О. Г.). Описляж переведено у стуртованих труси, але так, що "сіпаки не людським биттям усіх домашніх вимушували в кожній хаті те, чого саме "фінансовим ударникам" було потрібно. А верховні власті знали про те злочинне поведіння органів кожну й найменшу подробицю, однак зі своєї сторони не робили нічого ініційно, щоб його припинити. А про двох інших таких "ударників", Карпоса і Фурмана, обвинувачена Харченко сказала:

Вони забирали в селян під усякими можливими притоками, частіше однак в загалі без ніяких оправдань, — найпотрібніші речі і продавали їх, нехтуючи притім усяку правну форму прилюдного продажу, і ховаючи все вартісні речі без винятку для себе. Особливо Карпос дивився водно на те, щоб по змозі збагатитися, і у змаганню до тієї мети його не відстрашувало ніщо. Коли ось

провідниця колективного відділу виробу масла, Немасенко, відказалась віддати йому жадані ним продукти, то він почав дошкулувати їй так, що вона згодом намагалася самогубством покінчити життя. Товариш Картоз був шефом фінансової управи даної сільської громади. Отак він упродовж одної ночі велів до себе все одних і тих самих селян, і жадаючи від них у брутальний спосіб грошей, казав до кожного:

— Якщо принесеш мені гроші, то дам тобі спати, а якщо ні, то не будеш спати цілу ніч!"

А ще іншого з тих гарних собі панків, а саме пана Каравелова, малює урядовий звіт ось як

Як голова колективу, Каравелов селян систематично оґраблював. Завжди він являвся у селі верхи, з перекинемим через плече хрестом, і отак справжній пострах селян. Особливо дошкулював він родинам, яких сини служили при червоній армії, зокремаж селянці Бондаренко, матері двох

синів при війську. Тому ось, що вона мала податковий довг у висоті 33 рублів, то Каравелов розбив її скриню, забрав звідтам все одніє і разом з тим загарабав теж і машину до шиття. Вкінці не завагався він здерти і всю солому, що покривала дах! А коли він одного дня дізнався, що інша селянка, в якій трое дітей, продала дерево, щоб мати змогу кунити ліків для дитини, що захворіла, то він у брутальний спосіб забрав їй усі 22 рублі, що їх вона одержала за продане дерево. Той самий Каравелов наскочив одного дня верхи на одну селянку, придушив її конем до стіни і зажадав від неї грошей. Вона, залякана на смерть, уритувалася тільки з трудом, але притім поранила собі тяжко плечі. І як в інших випадках, так і тут зізнавали свідки одногодінно, що верховна влада не тільки знала гаразд про те, чого допускалися відносно населення всі ті, настановлені тепер над "визволенними селянами" нові поміщики і мандатори, але й погоджувалася з тим".

Д-р Остап Грицай.

ЧИ ЕМАНЦИПАЦІЯ ДАЛА ЩАСТЯ ЖІНЦІ?

(Голос у дискусії).

Ця стаття, хоч скромно підписана тільки одною буквою, походить від поважної української діячки-громадянки. — Прим. Ред.

Жіноча сторінка "Діла" принесла дискусійну статтю на тему: "Чи еманципація принесла щастя жінці?" Справді знаходимо в статті багато дискусійного матеріалу, починаючи з самого наголовка.

Чи є загалом у світі щось таке, що могло би дати людині повне щастя? — питаємо. Поняття щастя є дуже різне, — його ніяк не можна узагальнювати. Чомуж саме еманципація мала би конкретно дати жінкам те щастя?

Те саме, що шановна авторка говорить про еманципацію, виказуючи її злі сторони, можна іншими словами сказати про подружжя. Тут і там є свої світла і тіні.

На погляд шан. авторки рідніше життя є найкращим відленням вольності і щастя жінки. Еманципація відтягує жінку від рідного вогнища — накинута їй "сухі" обов'язки бюрократки і вчительки і т. д. Самостійна жінка набирає мужських притом, починає сміятися з приписів моралі, живе вільною любов'ю, розводиться і т. п. Самостійний зарплатник дискваліфікує її як дружину, матір і господиню. Вона розбиває свої нерви і — добувши самостійність — не почувала себе щасливою. Словом — самостійно працююча жінка являється небезпечним типом на нашому галицькому ґрунті. Надто категоричний погляд, як на теперішні часи.

Чем довелось шан. авторці бачити такі в нашому громадянстві жінки, які вміли чудово погодити працю своєї професії з обов'язками вірної дружини, матері і господині? Виховали вони не тільки своїх власних дітей, але як учительки виховали цілі кадри учениць і учнів на характерних одиницях. Теж саме бувало з цими "сухими" бюрократками. А скільки є між нами замужних жінок, які сторонять від еманципації та які проте не доросли до цього великого завдання виховати здорових і ідейних членів народу. Нервовою жінкою не мусить бути якраз самостійно працююча жінка. Є нею часто жінка, якій подружжя принесло зовсім безжурне життя завдяки заробіт-кам чоловіка.

Бачимо, що не можна ставити однакових правил до всіх. По одній і другій стороні є різні характери і вдачі. А з приписів моралі сміється часто змужжена шанована пані більше, ніж "еманципована" бюрократка або вчителька. Бездушна, необов'язкова людина буде на кожному життєвому становищі однакою — хочби була дружиною і матір'ю. Людина характерна й обов'язкова виконує свої, ті навіть "сухі" обов'язки з любов'ю і точністю, а не тільки для гроша. Ми дуже високо ставимо становище матері, яка вміла цілу себе присвятити дітям, яка створила те вогнище, при якому гріли вони серця в днях щастя і горя. Вона навчила дітей, що можна полудити домашні обов'язки з громадянськими обов'язками. Але і розуміла, що дочки її еманципуються, щоб придбати собі можливість бути самостійними, як вимагає життя нас цього час і обставини. А ми своїм дочкам поможемо вчитися і добувати собі самостійність. Будемо любити з ними те, що цікавимо їх, чи це буде мистецтво чи спорт, учительство чи бюрократика. Вони не будуть погорджувати становищем господнін-матері, але якщо доведеться їм жити самим, то зуміють собі створити своє самітнє вогнище. Не кожній дівчині суджено знати товариша життя. В самостійній праці, виконуваний з любов'ю до професії, якій присвячуємось, можна знайти теж вдоволення, — бо повного щастя в світі взагалі нема. — ("Діло").

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОНЗУ

ВІЛКЕС БАРРЕ, ПА. Бр. св. Поана Христелія, від. 223, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, дня 1-го серпня (Aug.), в галі церковній, за раз по Службі Божій. Присутність всіх членів конечна. — Уряд.

Пан і пані Коштульські вертаються з вакацій до дому. На брамі витає їх сторож дому.

— Що чудувати? — питається добродушно та весело пан Коштульський. — Чи не приходили до нас які гості?

— Ніхто, — відповідає сторож. — Лише раз втомники...

Іван Лемківський.

НА РОЗВІДЧОМУ ФРОНТІ

Зі споминів розвідчика УГА.

(2)

Бриско віднайшов нухом слід і провадив Славка дальше садом до віллі — впрост до входових дверей. На стукання до дверей ніхто не відповідав. Тимчасом вже наспіда поміч, а це кілька детективів і жандармів. Надбіг іще і хор. Івано. Рішено було вилотити входові двері, але як?

Віллію окружено зо всіх сторін. Крізь вікна не можна було дістатися до середини, бо були закраповані. Не було іншого способу, як кинути на ті двері ручну бомбу. Вчинили це. Двері розлетілися на шипки. Одночасно в будинку впало пару стрілів. Два жандарми впали ранені і то тяжко. Був іще легко ранений один детектив. Опір з віллі розярив уся облогу: двоє детективів зголосилися добровільно, що ввірнуться до будинку. Однак ж дверима було це неможливо — бо впали нові стріли й оба детективи впали ранені.

Тимчасом уже наставав день і хор. Іван завважив

коло стодоли віллі драбину. Приставили її до стіни, вікон зовсім не було, була це північна стіна. Драбину сагала аж на дах. Тихенько вилізли два жандарми на дах — а що драбину приставили в сам раз до віконця в даху — то жандарми дісталися через це віконце на стрих. Поліз тепер туди ще хорунжий Іван, а за ним дальше жандарми і детективи.

Надійшов іще сам шеф, повідомлений про знайдені слід хор. Данилка. Він самий обняв команду. Хор. Іван мав вдертися до віллі згори, а хор. Славко знадвору.

По тихеньки йдучи на стриху, хор. Іван натрапив на двері зо стриху. Були зачинені — але замок був поверху дверей. Скоро його розібрали й двері тихо відчинилися. Виглянув хор. Іван з дверей вниз і завважив двох мужччів надоліни, які з револьверами в руках стояли, звернені в сторону входових дверей — але скривалися за вуглами

поперечного коридора. Це вони ранили жандармів. Два стріли хор. Івана положили обох трупам. Ці стріли були сигналом для дальшого наступу як згори так знадвору. За одну хвилину збіг хор. Іван з жандармами вниз. Знадвору також увірвалися до будинку і лягли жандарми на долівку, щоб так хоронитися перед дальшими воючими кулями. Познаючи по землі, дійшли до дверей, що вели до рижних кімнат, але ці двері були сильні, дубові. Принесено зо двору бальку і нею наче тараном розбито двері до кімнати. Двері впали — одночасно гримнув новий стріл — це самий застрівся в ворожий шпигун. В кімнатах не знайшли нікого.

Тимчасом хор. Іван завважив двері до пивниці, де знайшли четвертого ворога — який також себе застрілив, але попереднім стрілом тяжко ранив у ногу хорунжого Данилка, що лежав тут у пивниці зв'язаний.

Моментально розв'язано Данилка — він був при свідомості. Вивнесли його з пивниці на двір і положили на землю. Шеф з обома хорунжими, Іваном і Славком, нагнувся над

ним і питався, що з ним трапилося, як все це трапилося, але Данилко не відповідав, лише дивився якимсь дивним зором своїх очей на всіх прихвильних. За хвилину принесли йому води до пиття. Він випив її жадібно і підкріпився. Знову зачав дивитися на присутніх, а потім зачав кричати:

"Досить! не мучте мене! вбийте! Ви звірі не люди!"

Всі прихвильні зжахнулись! Крик Данилка був такий жахливий і розпучливий, що всі остовпіли.

Шеф знову нахилився над Данилком і зачав його питатися:

"Данилку! Не пізнаєш нас?"

Замість відповіді Данилко знову кричав:

"Не мучте! Вбийте, але не мучте!", та зірвався на ноги — але зараз упав на землю. Піднесли його, внесли до дому, де положили його на ліжко. Данилко дальше кричав.

Шеф післав по лікаря. Цей незабаром надійшов та зачав оглядати Данилка. Велів зняти одіж з Данилка — і тепер побачили, як його мучили. Мав цілі груди покриті синяками від ударів — до того, як лікар переконався — три ребра були пе-

ПТАХ, ЩО ВИСИДЖУЄ ЯЄЧКА ЗИМОМ

Тихенько падають іскри-
си сніжинки. Небо оло-
ване, тяжке, темно мете-
лиця потреває всенку ніч.

Над мовчазним лісом
показалося на хвилинку
сонце, й освітило білий
світ.

Всюди тихо, лише де-
недось зашуряє ворон. На-
рава між галуззям смереки
щось зашепестіло, а рів-
ночасно озвався трохи
захриплий голос: „Цік-
цік-цік!“ Найкраще не
ворухнутися та додуму-
ватися, кому то цей го-
лос належить. Та пізна-
ти птаха по голосі не так
те легко, тому не остаєть-
ся нічого, як ждати та по-
тишати себе, що птах по-
кажеться.

На щастя, не дав на се-
бе довго ждати. Ось уже
зайнявся посеред смереко-
вих галузок! А який гар-
ний! На грудях бар'яно-
червоний, на хребті чер-
воний, при хвостіку сві-
титься помаранчева пля-
ма, а крильця має наче
темний фразок! Це сам-
чик, бо самичка оливко-
во-зелена! Та й вона му-
сить десь тут бути неда-
леко.

Цік-цік! — відізналося
несміло з густої зелені.
Самчик на галузці підско-
чив і обернувся журливо
в той бік.

Нема сумніву! Там на-
певно є самичка. Та то
недалеко виглядати її. А
тимчасом самчик збира-
ється показати свою а-
кробатичну штучку. По-
бачив на кінці галузки
шишку й опустився до
неї. І вже висить на ній
головою вниз, однак
придержується шишки
лише дзюбом. Його ніж-
ки стараються хопити
близеньку гілочку. Вдалося
йому. Ледви кігті лівої
ніжки схопили гілочку,
праву ніжку запустив
сильно в шишку, а вже
озвався гостре чакхення,
начеб тав. І справді! Цей
гарний птах перекоїв
своїм криком дзюбом на-
саду шишки та з триом-
фальним „цік“ пустився
туди, відки передтим о-
звася була самичка.

За хвилинку опалили
куски шишки на білий
сніг під смерекою. Кож-
на луска була дбайливо
розлушена.

Ось що! Так луштити

ЧИ У ВАШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ Є ТАКІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ?

ЯК НЕМА, ТО ЗАМОВТЕ НА НАСТУПНИЙ ШКІЛЬ-
НИЙ РІК У КНИГАРНІ „СВОВОДИ“.

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука 40 п.
(Маємо лише нове видання першої читанки М. Матвій-
чука з 1935 року).

ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для II класу) М. Матвійчука 45 п.

ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для III класу) М. Матвійчука 60 п.

ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (Читанка для IV класу) М. Матвійчука 70 п.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей у чотирох ча-
стях з дуже гарними ілюстраціями М. Фар-
туха: КИЇВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО; ГАЛИЦЬ-
КО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА; КОЗАЧИ-
НА; УКРАЇНА В НЕВОЛІ. Це надзвичайно
добре видання для жити, в школах і для
дітей. Кожна книжка коштує 20 центів.
Ціна за всі чотири книжки разом 75 п.

КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича 50 п.

МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича 15 п.

ПОЧАТКОВА ІЗОГРАФІЯ з багатьма малюнками і картою,
С. Рудинського 75 п.

UKRAINIAN SONGS FOR SALE AT THE "SVOBODA BOOKSHOP"

"MUSIC HIGHWAYS and BYWAYS"
songs and dances of various nations,
including a section devoted to Ukra-
inian songs and dances. Also contains
plays. Beautifully bound and color-
fully illustrated \$1.50

"SONGS OF UKRAINE," Arranged
by Prof. Koshetz for chorus, with the
words in the English language. Pre-
faced with a paragraph explaining the
song. Use them in your club, choir,
school glee club: Lullaby, 12 c.;
Griddle Cakes (Gretchanyky), a dance
song, 15 c.; The Ploughing Farmer,
a lilting melody of a crisp rhythm
(trob, tzbze, tprrr, 12 c.; A Cry in
the Night, a lament of a girl given
in marriage without her consent, 15 c.;
Hear, ye people, a Carpathian Christ-
mas carol, 15 c.; The Chicken Lady,
a simple tale naively told, 20 c.; A
Violin in Singing in the Street, a
story of a girl whose mother wouldn't
permit her to take part in the street
gayety, 12 c.; The Cossack, a typical
Cossack song, 12 c.; The Cossack's
March (Hoy na hori tam zhenits-
zhnuty), 17th century, 12 c.; Cossack
Romance, 16-18th century, 15 c.;
Marusia, a Cossack song, 15 c.; Mo-
hyla, about a Ukrainian burial mound,
12 c.; Let the World Rejoice, Christ-
mas carol, 12 c.; On New Year's Day,
a carol, 15 c.; Legend, a canticle,
12 c.; Out of the Darkness, church
melody of the 12th century, 15 c.;
Praise the Lord, church melody of
the 17th century, 12 c.; O, Give
Thanks Unto God, 17th century, 12 c.;
and the Passion Trilogy (from an
18th century manuscript, consisting
of (1) Trial Before Pilate, 15 c.,
(2) Crucifixion, 12 c., and (3) Re-
surrection, 15 c.).

Order from
"SVOBODA"
83 Grand Street (P. O. Box 346),
Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ

— написав —
Іван Бугера
66 сторінок.
Ціна 30 центів.
Замовляйте в книгарні
„СВОВОДИ“,
81-83 GRAND ST. (BOX 346)
JERSEY CITY, N. J.

МАЛІЙНИ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії, уло-
мар о. І. Рудинського 85 п.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ старого і нового завіта, о. д-ра Я. Ле-
вандовського 85 п.
БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії, о. С. Бі-
ленького 85 п.
ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних
різвіданнях о. С. Біленького 50 п.
РУКОВІ ЗАБАВИ. Декотрі мають пісні 20 п.
ВЕСЕЛА БАНДУРА, співаничок з нотами 20 п.
МАЛІЙНИ БАНДУРИСТ, збірка пісень для дітей, видання „Світ
Дитини“ 25 п.
СЕРЕДНІЙ ВІНОЧОК. Взаємна святкових бажаючих для
українських дітей: На місячні або уродини матері,
батька, дідуся, бабусі, теті, стрийка, вуйка, сестри, брата,
вчителя, вчительки, товаришки. Також повороти, де-
кодні і різдвяні побажання. Пісеньки привіт на Святий
Матері і декламації 85 п.
МАЛІЙНИ ДЕКЛАМАТОР, збірка віршів до декламацій на всій
національній і шкільній святі та обході. Підбрав і ви-
радівав М. Таранюк, Видання „Світ Дитини“ 25 п.
МЕТОДИКА правопису і словесних вправ з додатками:
диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний під-
ручник для вчителів і кандидатів учительського звання.
Д-ра К. Кисілевського. Ціна 65 п.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків
українського письма, М. Матвійчука. Ціна 75 п.

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ФІЛІАДЕЛЬФІЯ, ПА.
З похорону на Рідну Школу.
В четвер, 8. липня прощала
філадельфійська громада на
вічний спокій бл. п. Семена
Рутецького. Похоронні бого-
служення відправили о. кан-
цлер Пик і о. Греськів. Про-
щальне слово виголосив о.
канцлер, прощаючи покійного
від громади і родини. По по-
хороні зійшлися друзі і знайомі
до дому тов. Горожан на
перекрестку, де згадували по-
кійного добрим словом. Кож-
ний хотів щось сказати про
покійного, який так передча-
сно зійшов до могили. Слова
уділяв М. Дубас і першим бе-
сідником був о. Греськів. Бе-
сідник сказав, що він ще не
довго в тій громаді, але по чи-
сленні зібранню присутніх
зрозумів, що в покійний стра-
тила філадельфійська громада
визначного і заслуженого гро-
мадянина. Довшу бесіду виго-
лосив Р. Слободян і згадав
покійного з організаційного
життя з 1912 року, коли то по-
кійний був членом бр. св. Ге-
оргія. Надістрианського Соко-
ла, а потім відділу У. Н. Сою-
зу. Чимраз більше наших ви-
значних громадян відходить до
могили, говорив бесідник.
Рідноті ряди бойовиків на на-
родній нові, тому треба впли-
вати на нашу, тут роджену
молодь, щоб вона продовжу-
вала працю батьків. Т. Сви-
стун звернув увагу на те, що
коли смерть забирає наших
крайчих синів, то в тому є ба-
гато нашої вини, бо ми не
даємо за своє здоров'я й
легковажимо собі лікарську

Все купець.

Пан Ізю Шмункес іде вули-
цею, тримаючи під пахою ве-
лику цеглу, і стрічається зі
знайомим.

— Пощо ви несете цю цег-
лу? — питається знайомий.

— Ну, бо бачите, пане Піф-
койовер, я хочу продати дім і
тому взяв зі собою прібку.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ, які опрацював і видав М. О. ГАЙВОРОНСЬКИЙ на мішаний хор:

1. Живи, Україно.
2. Невістонька, пісня з Полісся.
3. Вербож мов, пісня з Полісся.
4. Одхаль сонечко сходило, пісня
з Лемківщини.
5. Моя мила, пісня з Лемківщини.
Повищу 5 пісень продаємо
за \$1.00.
6. Коліда, Гуцульське Різдво.
7. Пальце, Гуцульське Різдво.
8. Круглий, Гуцульське Різдво.
9. Щедрик, Гуцульське Різдво.
Повищу 4 пісні продаємо
за \$1.00.
Всі повищі пісні можна одержати
в книгарні „Свободи“. Висилаємо
тільки по одержанню належності.
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST. P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

поміч. Покійний відідав свій
рідний край, бачив завзяття та
боротьбу наших людей з наїз-
никами і тому, вернувшись до
Злучених Держав, набрав іще
більше любові і віри в оста-
точну перемогу. Іван Пелен-
ський допрашує покійного
від тов. Горожан, в якому по-
кійний був касієром. М. Голо-
вата заохочував присутніх
до щиршої праці, бо тільки
працею і організованою си-
лою не піддамося винародо-
вленню. Гавриїл Слободян про-
щав свого друга і сусіда, зга-
дуючи покійного як доброго
мужа, батька і бизнесмена.
Ми, говорив бесідник, мешка-
ємо в ділянці між нужими та
між чужими робимо життя. А
ле коли тітки було віче, кон-
церт чи інше свято, то один
другого репрезентував хочби
жертвами на народні і куль-
турні цілі. Як мене не було на
вічу, то бл. п. Семен Рутець-
кий давав жертву за себе і за
мене, і навпаки, як не було Се-
мена, то я його виручував.
Сьогодні Рутецького вже не-
ма і тому, піддержуючи думку
збірки на Рідну Школу, я
складаю жертву, як і даніше,
від себе і від покійного Се-
мена. Від тов. Мир, від 324 У. Н.
Союзу, якого покійний був
членом, промовив П. Зубик, а
при кінці подякував усім присут-
ним брат покійного, А. Рутець-
кий, за останню прислугу від-
провадження покійного на
вічний спочинок і за добре
слово. Останній забрав слово
п. М. Дубас і, дякуючи за гар-
ний поряток та за бесіду, ви-
зав, щоб присутні пошанува-
ли покійного збіркою на Рідну
Школу. По збірці присутні від-
співали Вічну Пам'ять та рі-
шили вислати збірку на рід-
ний край через Обєднання.
Жертви зложили: тов. Укра-
їнсько-Амер. Горожанок і Га-
вриїл Слободян по \$5; Р. Сло-
бодян, А. Рутецький, М. Насе-
вич по \$2; М. Головата, І. Ба-
нах, Н. Сотанюк, П. Кісь, П.
Кобзар, І. Пеленський, П. Ру-
дакевич, М. Гасяк, П. Дуда, М.
Вишиванюк, І. Борисевич, Т.
Свистун, Г. Шагала, Ф. Дубас,
І. Данилюк, Т. Нендза, М.
Самбір, М. Дубас, В. Коцюбин-
ський, Г. Сава, П. Штогрин, В.
Рій, Я. Рій, Т. Мішанець, Л.
Пеленський, І. Малендєвич і М.
Н. по \$1; Г. Годима, Цицик,
Лабяк, Р. Данилюк по 50 ц.;
дрібними 65 ц. Разом \$46.
Свій.

Знає жінок.

Пані: — Я хотіла купити
собі мешти.

Продавець: — А як замалі
пані бажують собі?

Мій приятельками.

— Мій наречений і я маємо
разом п'ятдесят літ.

— Бійся Бога! і ти хочеш
вийти за такого молодика!

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel: GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до
12, ввечір від 6 до 8, а в неділю
рано від 10 до 12.

Д-Р Е. Я. МИХАЛЕНКО
ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
1605 W. CHICAGO AVENUE
(cor Chicago and Ashland)
CHICAGO, ILL.
Урядові години:
9-10; 1-4; 7-8.
Office phone: Seeley 5004
Res. phone: Van Buren 1126

Д-р С. ЧЕРНОВ
(Європейський спеціаліст)
Гострі й хронічні недуги чоловіків і
жінок — Шкіра й кров.
223 Second Ave., cor. 14 St., N. Y. C.
Room 14.
Офісові години: щоденно від 1
до 6 ввечір, в понеділок і четвер-
ти від 1 до 3 ввечір. Нема урядо-
вих годин у неділю.
Говоримо українською мовою.
Проміні X & Флюороскоп \$2.00.

БОЛІ НІГ.

Рана на ногах, опухлі ноги, на-
бряклі жила, болі в ногах, флебі-
ти (запалення жила), вухали або
боді, коли жиди кістки і ре-
матизм, ноги успішно лікуємо но-
вими європейськими методами без
операції.

Офісові години: щоденно від 1
до 6 ввечір, в понеділок і четвер-
ти від 1 до 3 ввечір. Нема урядо-
вих годин у неділю.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Будзько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без рйкши, як далеко поза
Ньюарком. Бразі потреби теле-
фонуйте до нас. Обслуга шпра
і несна. — Офіс:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удєртейкер
заряджує погребам по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as \$150
Telephone: Orchard 4-8088

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦІХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577.

У суді.
— Ви обвинувачені в тому,
що на 95-тій есені вдарили об-
винувача сильно в лице. Чи
признаєте, що ви поснулися
трохи задалеко?
— Так, я повинен це був
зробити ще на 93-тій есені!

Ситуація стала дуже грізна
і не можна було тратити ні
хвилинки часу. Та в небезпе-
ках Тарзанові все приходило
до голови блискучі гадки: він
миттю притягнув косу міцного
бавилля і ним швидко прив'язав
до гілки ватажка, а сам ско-
чив униз та ще заки індіанці
ворігтувалися, про що йде,
він уже був знов на гілці з
тим другим індіанцем під па-
хою.

Опинившись без провідни-
ків, юрба зовсім спантеличі-
лася. „Коди він так поводити-
ся з нашими провідниками,
які ніби є найповоротливіші і
найсильніші, то що тоді ней-
білий великан зробить з кож-
ним знає“, думав собі кожний
з них у серці. Після хвилини
мовчанки індіанці почали за-
вертатись і виконувати волю
Тарзана. Тарзан крикнув на
Юлію і Джорджа, щоб вони
віддалилися.

Тарзан лишився далі на де-
реві цілу годину, щоб дати
нагоду Юлію і Джорджу зник-
нути в нетрах. Після години
він увільнив двох індіанських
ватажків і сам подався в гли-
бину нетрів, щоб відшукати
Юлію і Джорджа, а потім по-
спішати до „затраченої сто-
лиці“, в якій перебував його
приятель Дарно. Тарзан сам
вагався, чи Дарно ще живе, чи
ні.

Дарно був іще живий, хоч
його ум і тіло були крайньо
виснажені терпіннями, що їх
йому завдавали маянські по-
кручі. Деколи йому здавалося,
що ось прийшов уже кінець.
Але його попередня велика
сила і здоров'я рятували його
з таких тілесних терпінь, з ко-
трих не вийшов би живим я-
кийсь хирляк. „Усе таки, коли
Тарзан не з'явиться ось, ось,
то мені прийдє кінець“, думав
він.